

Оливера Гавриловић

ИЗРИЦАЊЕ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИХ МЕРА ЂАЦИМА И ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

1.1. Дисциплинска одговорност

Када је реч о дисциплинској одговорности ученика основне школе, мисли се на одговорност за повреду њихових обавеза у вези са школовањем, утврђених Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС бр. 72/2009, 52/2011, 55/2013 и 68/2015) и Закона о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. 55/2013) или општим актом школе, као и на одговорност за повреду забрана дискриминације, насиља и злостављања, утврђених поменутиим Законом о основама система образовања и васпитања.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била прописана овим Правилником, као и за тежу повреду обавезе и повреду забране које су у време извршења биле прописане Законом о основама система образовања и васпитања (члан 5. Правилника).

За учињену повреду обавезе или повреду забране ученику се може изрећи само једна васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере примењују се само према ученику појединцу.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика (члан 6. Правилника).

1.2. Кривица као основ дисциплинске одговорности

Основ дисциплинске одговорности ученика јесте кривица (виност), која подразумева његов психички однос (свест и/или вољу) према повреди обавезе или забране коју је учинио.

Принцип легалитета у односу на одговорност за теже повреде обавеза ученика и повреде забрана, могао би да гласи: „Ученик може бити оглашен одговорним само за тежу повреду обавеза ученика утврђену Законом или посебним законом у области образовања и васпитања, или за повреду забране утврђене Законом, које су биле прописане у тренутку извршења повреде обавезе или забране, и може му се изрећи васпитно-дисциплинска мера утврђена у Закону, ако се у васпитно-дисциплинском поступку, спроведеном применом правила општег управног поступка, утврди да су испуњени сви прописани услови за његову одговорност и за изрицање мере, а посебно његова кривица за учињену повреду“.

Закон не поставља као услов дисциплинске одговорности одређени узраст извршиоца, што значи да је довољно да је извршилац у тренутку извршења повреде био ученик школе, без обзира на то колико година живота је навршио.

Ипак, неопходно је да извршилац буде **урачунљив** – у супротном не може бити одговоран пошто је урачунљивост неопходна подлога за виност, односно кривицу. Није урачунљив извршилац повреде обавезе ученика који у време њеног извршења није могао да схвати значај свог дела или није могао управљати својим поступцима услед душевне болести, привремене душевне поремећености, заосталог душевног развоја или друге теже душевне поремећености.

Постоје два основна облика кривице: умишљај (*dolus*) и нехат (*culpa*).

Повреда је учињена с умишљајем кад је учинилац био свестан свог дела и хтео је његово извршење (директан умишљај, *dolus directus*) или је био свестан да услед његовог чињења или нечињења може наступити забрањена последица, коју није хтео, али је пристао на њено наступање (евентуални умишљај, *dolus eventualis*).

Повреда је учињена из нехата кад је учинилац био свестан да услед његовог чињења или нечињења може наступити забрањена последица, али је олако држао да ће је моћи спречити или да она неће наступити (свесни нехат) или кад није био свестан могућности наступања забрањене последице, иако је према околностима и према својим личним својствима био дужан и могао бити свестан те могућности (несвесни нехат).

Закон не прописује степен кривице који је потребан да би ученик био одговоран. То значи да је за одговорност довољан и најблажи степен кривице (несвесни нехат), а ако се ради о тежем степену кривице (свесни нехат, евентуални или директни умишљај) то је околност која свакако треба да утиче на одлуку о васпитној или васпитно-дисциплинској мери (као отежавајућа околност). Ипак, не треба заборавити да се највећи број повреда обавеза ученика и повреда забрана може извршити искључиво умишљајем (преправка или дописивање података у јавној исправи; крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика; употреба техничких средстава у сврху преваре у поступку оцењивања; итд.).

1.3. Разлози који искључују дисциплинску одговорност ученика

На овом месту биће речи о разлозима чије постојање, и поред испуњености горе наведених услова, искључује дисциплинску одговорност ученика.

1.3.1. Разлози који искључују постојање повреде обавезе

Постојање две врсте околности искључује постојање повреде обавезе ученика.

1. Радња извршена у нужној одбрани, иако има сва обележја из описа повреде обавезе

ученика, не представља такву повреду, нити уопште противправну радњу. Нужна одбрана је она одбрана која је неопходно потребна да учинилац од свог добра или добра другог одбије истовремени противправни напад.

Примера ради, ученик који, бранећи се од напада, задаје ударце другом ученику или ученик који се умеша у тучу да би заштитио свог нападнутог друга, неће бити дисциплински одговоран повреду забране насиља. Ипак, за прекорачење нужне одбране ученик ће одговарати. Оно постоји ако се у одбијању противправног напада пређе граница одбране која је неопходно потребна да би се тај напад одбио.

2. Радња извршена у крајњој нужди, иако има сва обележја из описа повреде обавеза ученика, не представља такву повреду, нити уопште противправну радњу. Крајња нужда постоји када је радња извршена да би учинилац од свог добра или добра другог отклонио истовремену нескривљену опасност која се на други начин није могла отклонити, а при томе учињено зло није веће од зла које је претило.

На пример, у случају избијања пожара у школи ученик неће (под условом да није крив за његово избијање) одговарати дисциплински за то што је, да би побегао од пламена, разбио стаклена врата школе.

1.3.2. Разлози који искључују виност (кривицу)

Урачунљивост је основ виности, односно кривице. Ако неко лице није урачунљиво у време извршења радње, ако није способно да схвати значај свог дела или да управља својим поступцима (услед трајне или привремене душевне поремећености или заосталог душевног развоја, оно не може бити ни вино (криво), не може било коју радњу извршити ни с умишљајем нити из нехата, па не може бити ни дисциплински одговорно.

Постојање принуде, која се огледа у примени физичке силе или озбиљне претње да ће се напасти на живот или тело ученика или њему блиског лица, искључује његову одговорност, јер лице које поступа под дејством принуде или озбиљне претње не поступа по својој вољи, тако да му се учињена повреда не може урачунати. Примера ради, ученик који у школском дворишту, под претњом батина од снажнијих хулигана, проба наркотичко средство, неће бити одговоран за употребу тог средства; ученик којем отац забрањује да похађа наставу неће бити одговоран за неоправдано изостајање итд.

Постојање стварне заблуде код ученика у време извршења повреде такође искључује његову одговорност. Стварна заблуда постоји када учинилац у време извршења повреде није био свестан неког њеног одређеног обележја или је погрешно сматрао да постоје околности према којима би, да су стварно постојале, радња била дозвољена. Тако, на пример, ученик који из туђе јакне, поступајући у заблуди да је јакна његова, узме новац, неће одговарати за кривично дело крађе; ученик који из понуђене чаше отпије гутљај алкохолног пића, поступајући у заблуди да је у чаши сок, неће одговарати за употребу алкохола, итд.

Треба узети да и постојање оправдане правне заблуде, заблуде о забрањености учињеног дела, извињава ученика, односно искључује његову одговорност.

II ВРСТЕ ПОВРЕДА ОБАВЕЗА УЧЕНИКА И ПОВРЕДА ЗАБРАНА

У ОШ „Старина Новак“ обавезе ученика предвиђене су Статутом школе, Правилима понашања и Кућним редом. Код самих повреда обавеза, разликују се лакше и теже повреде

обавеза, као и повреде забрана. Лакше повреде обавеза ученика предвиђене су општим актом школе (Статут), као и Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности ученика.

Као лакша повреда обавезе ученика, општим актом школе може се оквалификовати свако понашање које представља кршење обавеза ученика, а не може се подвести под неку од законом прописаних тежих повреда обавеза ученика, нити под законом прописане повреде забрана.

Теже повреде обавеза ученика и повреде забрана прописане су Законом о основама система образовања и васпитања, одакле су унете у одредбе Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности ученика -члан 9.).

2.1. Теже повреде обавеза ученика

Теже повреде обавеза ученика прописане Законом о основама система образовања и васпитања су:

- 1) уништење, оштећење, скривања, изношење, преправка или дописивања података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју издаје друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) подстрекивање, помагање, давање ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 113. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања (члан 7 . став 1. овог Правилника).

За повреде из става 1. тачка 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Учестало чињење лакших повреда обавеза које се сматра тежом повредом обавеза ученика из става 1. тачка 9) овог члана је када ученик у току школске године после изречене дисциплинске мере укор одељењског већа и даље чини лакше повреде обавеза ученика.

2.2. Повреда забране (члан 10.-17. Правилника)

Забране утврђене Законом о основама система образовања и васпитања за чију повреду одговара ученик су:

1. Забрана дискриминације и
2. Забрана насиља и злостављања.

Повреду забране од стране ученика из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања представља сваки облик дискриминације, злостављања, као и психичког и физичког насиља према другом ученику, наставнику, стручном сараднику или запосленом у школи.

ПРАТИТИ ОДРЕДБЕ ПРАВИЛНИКА

Разврставање насиља и злостављања по нивоима

ПРАТИТИ ОДРЕДБЕ ПРАВИЛНИКА

Као лакше повреде обавеза ученика утврђују се и:

- понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан,
- насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

Насилно понашање са трећег нивоа може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене Законом о основама система образовања и васпитања, у зависности од околности (последиче, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), што процењује тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања и директор школе.

III ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 7. овог Правилника.

Ако школа није претходно предузела неопходне активности из члана 7. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Када предузете активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Позитивну промену понашања ученик, из претходног става овог члана, утврђује одељењски старшина у сарадњи са психолошко-педагошком службом школе.

Када ученик изврши повреду обавезе, односно забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања, школа одмах обавештава родитеља, односно старатеља и укључује га у одоварајући поступак.

За тежу повреду обавеза ученика, могу да се изрекну васпитно-дисциплинске мере:

- укор директора;

- укор Наставничког већа.

За учињену повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања, могу да се изрекну васпитно-дисциплинске мере:

- укор директора или укор Наставничког већа;

- премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке Наставничког већа, уз сагласност родитеља, односно старатеља и школе у коју прелази.

3.1. УКОР ДИРЕКТОРА

Укор директора изриче се ученику за учињену тежу повреду обавеза ученика утврђену Законом о основама система образовања и васпитања и овим Правилником, као и за тежу повреду обавеза ученика - неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе.

Укор директора изриче се ученику за учињену повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Укор директора изриче се ученику за поновљену лакшу повреду обавеза ученика, а претходно му је изречена васпитна мера укор одељењског већа.

3.2. УКОР НАСТАВНИЧКОГ ВЕЋА

Укор Наставничког већа изриче се ученику за поновљену тежу повреду обавеза ученика, а претходно му је изречена васпитно-дисциплинска мера укор директора.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за тежу повреду обавеза ученика која је учињена са отежавајућим околностима.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за тежу повреду обавеза ученика – неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе, а претходно му је изречена васпитно-дисциплинска мера укор директора због неоправданог изостајања.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за учињену повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере укор Наставничког већа доноси Наставничко веће, већином гласова присутног броја чланова.

3.3. ПРЕМЕСТАЊЕ УЧЕНИКА У ДРУГУ ОСНОВНУ ШКОЛУ

Ученик од V до VIII разреда може бити, на основу одлуке Наставничког већа, премештен у другу основну школу уз сагласност родитеља, односно старатеља и школе у коју прелази ако учини повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања.

Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере из става 1. овог члана доноси Наставничко веће, већином гласова присутног броја чланова.

IV ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

У складу с начелом легалитета, ученик може бити оглашен одговорним за тежу повреду обавезе или повреду забране и може му бити изречена васпитно-дисциплинска мера само после законито спроведеног васпитно-дисциплинског поступка.

Приликом утврђивања одговорности ученика треба имати у виду да васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера није сама себи циљ, већ да има васпитни и превентивни карактер.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере се изричу поступно.

Одељењски старешина је дужан да води рачуна о поступности у изрицању васпитних и васпитно-дисциплинских мера.

4.1. Обавезе одељењског старешине:

- да евидентира понашање и опише учињену повреду обавезе или повреду забране ученика, попуњавањем Евиденционог листа о постојању сумње о извршеној лакшој или тежој повреди обавеза (Образац бр. 1), односно попуњавањем Евиденционог листа за решавање проблема у случају да постоји основана сумња да је ученик извршио повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 11. и 12. овог Правилника (Образац бр. 2), који се налазе у прилогу овог Правилника и чине његов саставни део;
- да ученика који је начинио више лакших повреда или тежу повреду обавезе упути у психолошко-педагошку службу школе, ради предузимања активности појачаног васпитног рада, и о томе обавести родитеља,
- да изриче васпитне мере опомена и укор одељењског старешине, односно да предложи одељењском већу изрицање укора одељењског већа,

- прати евиденцију о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама у свом одељењу,
- да обавести ученика, као и родитеља или старатеља ученика о учињеној повреди обавеза или повреди забране.

4.2. Обавезе предметног наставника:

- да уписује у дневник образовно-васпитног рада догађаје који упућују на сумњу о постојању теже повреде обавеза ученика или повреде забране, на часу и другим облицима образовно-васпитног рада;
- попуњава Евиденциони лист о постојању сумње о извршеној лакшој или тежој повреди обавеза (Образац бр. 1), односно попуњава Евиденциони лист за решавање проблема у случају да постоји основана сумња да је ученик извршио повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 11. и 12. овог Правилника (Образац бр. 2), учињене на часу и другим облицима образовно-васпитног рада,
- да обавести одељењског старешину о учињеној повреди обавеза ученика или повреди забране.

4.3. Поступак за теже повреде обавеза и повреде забране

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања школа мора водити васпитно-дисциплински поступак о ком мора бити обавештен родитељ, односно старатељ ученика.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Васпитно-дисциплински поступак покреће директор најкасније у року од 30 дана за учињене теже повреде обавеза ученика или учињене повреде забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања и окончава се решењем.

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење решења.

Покретање и вођење васпитно-дисциплинског поступка **застарева** на крају школске године у којој је учињена тежа повреда обавеза ученика или повреда забране.

Када малолетни ученик изврши повреду обавеза, односно забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 11. и 12. овог Правилника, **Школа одмах обавештава родитеља, односно старатеља и укључује га у одговарајући поступак.**

Одељенски старешина или друго лице које има сазнања о извршеној повреди **обавештава директора школе** да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавеза или повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 11. и 12. овог Правилника.

Лице из става 2. овог члана доставља директору податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Подаци из става 3. овог члана достављају се **попуњавањем Евиденционог листа** о постојању сумње о извршеној лакшој или тежој повреди обавеза (Образац бр. 1), односно попуњавањем Евиденционог листа за решавање проблема у случају да постоји основана сумња да је ученик извршио повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања и **члана 11. и 12. овог Правилника (Образац бр. 2).**

Одељењски старешина прикупља доказна средства (изјаве ученика и запослених и по потреби друге доказе уколико исти доприносе потпунијем утврђивању чињеница, односно околности под којима је повреда обавезе или забране учињена, припрема евиденцију неоправданих изостанака и сл.).

По добијању обавештења, **директор закључком покреће васпитно- дисциплински поступак који садржи податке о ученику** (презиме и име, разред и одељење), опис теже повреде обавезе ученика, односно забране из члана 44. и 45. Закона, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка са позивом за саслушање ученика доставља се родитељу, односно старатељу као законском заступнику ученика по правилу најкасније осам дана пре дана одређеног за саслушање ученика. Позив се доставља препорученом поштом са повратницом, а може и лично да се уручи родитељу.

Закључак се доставља и одељенским старешинама, стручним сарадницима, односно одговарајућем стручном тиму.

Васпитно - дисциплински поступак је хитан.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно старатеља, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и могу дати писмену изјаву, а по потреби изводе се и други докази ради утврђивања чињеница, односно околности под којима је повреда учињена, као и утврђивања одговорности ученика.

Васпитно-дисциплински поступак води директор.

Васпитно-дисциплински поступак води се применом правила општег управног поступка и окончава се решењем.

Директор обавештава ученика, родитеља, односно старатеља ученика и сведоке о дану саслушања ученика.

Директор прикупља доказна средства (прикупља изјаве ученика и запослених, тачну евиденцију неоправданих изостанака и сл.).

Директор је дужан да ученика саслуша, обавезно у присуству родитеља ако је малолетан, да му прочита изјаве сведока, да му омогући да се о тим изјавама изјасни, а ако је то неопходно и да сучочи сведоке са учеником.

Директор ће прочитати и писмено мишљење психолога, односно педагога о ученику.

О вођењу васпитног-дисциплинског поступка води се записник.

Записник се завршава закључком који садржи податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђену одговорност за извршену тежу повреду обавезе, постојање олакшавајућих, односно отежавајућих околности.

Записник потписује директор, ученик, односно његов родитељ и записничар.

По завршетку васпитно – дисциплинског поступка записник се доставља органу надлежном за одлучивање.

По спроведеном васпитно-дисциплинском поступку за утврђивање дисциплинске одговорности ученика за учињену тежу повреду обавезе или повреду забране, орган надлежан за изрицање васпитно-дисциплинске мере може да:

- донесе одлуку којом се ученик оглашава одговорним и изрекне васпитно-дисциплинску меру,
- донесе одлуку којом се ученик ослобађа од одговорности.

Васпитно-дисциплинска мера може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела активности појачаног васпитног рада из члана 7. овог Правилника.

Ако школа није претходно предузела активности појачаног васпитног рада, предузеће их пре изрицања васпитно-дисциплинске мере.

Када предузете неопходне активности појачаног васпитног рада доведу до позитивне промене у понашању ученика, а васпитно-дисциплинска мера још није изречена, дисциплински поступак ће се обуставити закључком директора, на предлогодјељењског већа, осим ако је учињеном повредом забране озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Када предузете активности појачаног васпитног рада не доведу до позитивне промене у понашању ученика, дисциплински поступак ће се окончати изрицањем васпитно-дисциплинске мере.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, надлежни орган за изрицање васпитно-дисциплинске мере имаће у виду: тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде обавезе, односно забране, узраст ученика, да ли је раније био кажњаван и друге олакшавајуће и отежавајуће околности које би могле бити од утицаја на изрицање васпитно-дисциплинске мере.

По окончању прикупљања доказа, одељењски старешина сазива одељењско веће и упознаје га са током васпитно-дисциплинског поступка. Одељењско веће предлаже одлуку надлежном органу.

4.4. НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЗА ИЗРИЦАЊЕ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере **укор директора** доноси директор школе, на предлог одељењског већа.

Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере **укор Наставничког већа** доноси Наставничко веће, на предлог одељењског већа.

Одлуку о изрицању **васпитно-дисциплинске мере премештај ученика** од петог до осмог разреда у другу основну школу, уз сагласност родитеља односно старатеља и школе у коју прелази, **доноси Наставничко веће**, а на предлог одељењског већа.

Одлука Наставничког већа о васпитно-дисциплинској мери из ст. 2. и 3. доноси се већином гласова **од присутног броја чланова Наставничког већа**.

4.5. РЕШЕЊЕ У ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОМ ПОСТУПКУ

Васпитно-дисциплински поступак окончава се решењем директора.

На основу донете одлуке надлежног органа за изрицање васпитно-дисциплинске мере, директор доноси одговарајуће решење о изрицању васпитно-дисциплинске мере или ослобађању ученика од одговорности.

Решење из става 1. овог члана садржи све саставне делове који су прописани за доношење решења у управном поступку: увод, диспозитив (изреку), образложење, поуку о правном средству, назив органа који доноси решење са бројем и датумом решења и потпис и печат.

Решење директора о изрицању васпитно-дисциплинске мере или ослобађању ученика од одговорности и закључак о обустави васпитно-дисциплинског поступка **доставља се родитељу или старатељу ученика, у року од осам дана од дана доношења решења**, преко одељењског старешине лично или препорученом поштом са повратницом.

V Дисциплинска одговорност и питање заступања ученика

Заступање малолетног детета уређују одредбе Породичног закона.²¹ Према његовим одредбама, најпре, родитељи имају право и дужност да се старају о детету, а под старањем се, између осталог, подразумева и заступање детета (члан 68. ст. 1. и 2).

Према одредбама члана 72. ст. 1. и 2. истог закона, право је и дужност родитеља да заступају дете у свим правним пословима и у свим поступцима изван граница пословне и процесне способности детета (законско заступање), а право је и дужност родитеља и заступање детета у свим правним пословима и у свим поступцима у границама пословне и процесне способности детета, осим ако није другачије одређено законом (вољно заступање).

Родитељско право, које обухвата и заступање детета, родитељи врше заједнички и споразумно, када воде заједнички живот, као и онда када не воде заједнички живот а закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права, који је одобрио суд.

Али, обавеза родитељског заступања ученика не исцрпљује се, по мом мишљењу, у васпитно-дисциплинском поступку. Не само у том поступку, него у свим случајевима

одлучивања о правима, обавезама и одговорностима ученика, родитељу се достављају акти органа школе, позиви, одлуке и друга писмена, он присуствује саслушању ученика а овлашћен је и на подношење правних средстава против одлука органа школе.

Ако родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно, достављање писмена може се извршити било ком родитељу, а у случају самосталног вршења родитељског права – родитељу који самостално врши родитељско право.

Најзад, Закон изричито прописује обавезу школе да, у случају да малолетан ученик учини повреду обавезе или забране, о томе одмах обавести његовог родитеља, односно старатеља и укључи га у одговарајући поступак (члан 115. став 9).

VI ПРАВНА ЗАШТИТА

Ученик, његов родитељ односно старатељ има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавеза ученика или за повреду забране из члана 44. и 45. Закона у року од три дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

На изрицање васпитне мере (опомена, укор одељењског старешине и укор одељењског већа), нема места примени управног поступка, пошто она представља део образовања који се односи на васпитање ученика.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овога члана у року од 15 дана од дана достављања. Жалба одлаже извршење решења директора.

Школски одбор ће закључком одбацити жалбу ако је она недопуштена, неблаговремена или изјављена од неовлашћеног лица.

Школски одбор ће решењем одбити жалбу када утврди да је жалба неоснована и да је поступак доношења првостепеног решења правилно спроведен и да је решење засновано на закону.

Ако Школски одбор утврди да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која су од утицаја на решење ствари или да је изрека побијаног решења нејасна или је у противречности са образложењем, он ће својим решењем поништити првостепено решење и вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак и одлучивање.

Решење, односно закључак Школског одбора по поднетој жалби **доставља се родитељу, односно старатељу ученика**, у писаној форми, у року од осам дана од дана доношења.

Решење Школског одбора по поднетој жалби је коначно.

Ученик, његов родитељ, односно старатељ, који сматра да су му повређена права утврђена законом, доношењем или недоношењем решења Школског одбора након подношења жалбе на изречену васпитно-дисциплинску меру, што утиче на статус ученика, **има право да поднесе захтев за заштиту права министарству надлежном за послове образовања, у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права.**

VII ОЦЕНА ИЗ ВЛАДАЊА

Оцена из владања смањује се због изречене васпитно-дисциплинске мере, а може да се смањи због понашања за које је изречена васпитна мера.

Ученику се за изречену васпитно-дисциплинску меру, на крају полугодишта, смањује оцена из владања и то:

- за изречену васпитно – дисциплинску меру укор директора, оцена из владања се смањује на добро, односно добро (3) или задовољавајуће, односно задовољавајуће (2), зависно од процењеног степена одговорности ученика за повреду обавезе,

- за изречену васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа, оцена из владања се смањује на задовољавајуће, односно задовољавајуће (2) или незадовољавајуће, односно незадовољавајуће (1), зависно од процењеног степена одговорности ученика за повреду обавезе,

- за изречену васпитно-дисциплинску меру премештај ученика у другу школу, оцена из владања смањује се на задовољавајуће, односно задовољавајуће (2) или незадовољавајуће, односно незадовољавајуће (1), зависно од процењеног степена одговорности ученика за повреду обавезе.

Ученику се за изречену васпитну меру, на крају полугодишта, може смањити оцена из владања на врло добро, односно врло добро (4) или добро, односно добро (3).

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке након указивања на непримерено понашање или кроз појачани васпитни рад, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере.

VIII ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама одељењски старешина води евиденцију у одговарајућој педагошкој документацији у коју уноси: име и презиме ученика, врсту изречене мере и орган који је меру изрекао, датум изрицања мере, повреду обавезе ученика, односно забране због које је васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера изречена, датум улагања жалбе на изречену васпитно-дисциплинску меру и одлуку школског одбора по жалби.

Изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере уписују се у дневник образовно-васпитног рада и у ђачку књижицу.

Евиденцију о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама, одељењски старешина води за ученике свог одељења, а психолошко-педагошка служба на нивоу школе.

У Београду, дана 10.02.2017. године

СЕКРЕТАР ШКОЛЕ

Оливера Гавриловић